

Xitsonga
Ntlawa wa

5A

Tinxaka ta vutleketli

Ruth Legae

Tiyisisa leswaku u kota ku hlaya marito lama:

tinxaka, xithuthuthu, rhwala, emintirhweni, xihahampfhuka, ntlulu,
exibedlhele, exiporweni, swinjovo, enhlalukweni, ematikweni,
xihahampfhukaphatsa

Tinxaka ta vutleketli

Xitsonga

Ntlawa wa 5A

ISBN: 978-1-77981-112-7

© 2023 Ulwazi Lwethu African Languages Literacy Project

Mutsari: Ruth Legae

Muhundzuluxeri: Vutivi Shirinda

Muendli wa swifaniso: Gerda Smit

Nkhaviso na mpfapfarhuto: Rock Bottom Graphic & Design

Nkandziyiso wo sungula ku kandziyisa 2023.

Tinxaka ta vutleketli

Ruth Legae

Hi mina xikanyakanya.

Ndzi na mavhilwa ya mbirhi.

U nga ndzi fambisa u tsakile.

Hi mina xithuthuthu.

Ndzi na mavhilwa lamakulu.

Ndzi nga rhwala wun'we kumbe vambirhi va n'wind
ku ya eka tindhawu ta le kule hi xihatla.

Hi mina movha.

Ndzi na mavhilwa ya mune.

Ndzi nga rhwala ku fika kwalomu ka vanhu va nkombo. Ndzi nga ku yisa eka tindhawu to nyanyula.

Hi mina thekisi.

Ndzi xifambo xa mani na mani.

Ndzi nga rhwala vanhu va khumentsevu.

Ndzi nga va yisa emintirhwени na vadyondzi
eswikolweni.

Hi mina bazi.

Ndzi xifambo xa mani na mani.

Ndzi kota ku yisa vanhu eka tindhawu to tala.

Ndzi tleketla vanhu va ya emintirhwени na le dorobeni.

Ndzi yisa na vadyondzi eswikolweni.

Hi mina xilamulelamhangu.

Ndzi xifambo xa xihatla.

Ndzi pfuna vanhu hi nkarhi wa khombo.

Ndzi kota ku rhwala vanhu vo vabya na lavo
vaviseka va ya exibedlhele.

Ndzi famba hi xihatla ndzi ya exibedlhele.

Endzeni ndzi na switirhisiwa swa xihatla ku pfuna
vavabyi kumbe lava nga vaviseka loko va ri karhi va
ya exibedlhele.

Hi mina xitimelandzilo.

Ndzi xifambo xa xihatla.

Ndzi kota ku rhwala switirhisiwa swa ku lwa na ndzilo.

Ndzi kota ku tima mindzilo leyikulu hi xihatla.

Loko rivoni ra mina ri ri karhi ri vangama, vachayeri va ndzi pfulela ndlela ndzi hundza.

Hi mina teretere.

Ndzi munghana lonkulu wa n'wamapurasi.

Ndzi na mavhilwa ya mune lamakulu.

Ndzi kota ku rima nsimu.

Hi mina tiraka ya ku rhwala nhundzu.

Ndzi na mavhilwa yo tala lamakulu.

Ndzi kota ku rhwala swilo swo tala leswikulu.

Ndzi kota ku swi fikisa eka tindhawu to
hambanahambana.

Hi mina tiraka ya malakatsa.

Ndzi na mavhilwa yo tala lamakulu.

Ndzi kota ku rhwala malakatsa.

Ndzi ya rhwala ndzi ya yisa laha ya lahliwaka kona.

Hi mina xitimela.

Ndzi chayela exiporweni.

Ndzi na mavhilwa yo tala ya nsimbhi.

Ndzi chayela hi rivilo ra le henhla.

Ndzi kota ku rhwala vanhu vo tala.

Ndzi kota ku va yisa eka tindhawu to
hambanahambana.

Hi mina xitimela xa rivilo lerikulu.

Ndzi famba hi rivilo lerikulu swinene.

Ndzi kota ku yisa vanhu eka tindhawu to
hambanahambana.

Ndzi kota ku va fikisa hi ku copeta ka tihlo.

Hi mina gutsu.

Ndzi xitimela xo nonoka swinene exiporweni.

Ndzi kota ku rhwala tinhundzu to tala to tika.

Ndzi kota ku ti yisa eka tindhawu ta le kule.

Hi mina xikepe.

Ndzi famba emalwandle.

Ndzi kota ku rhwala vanhu vo tala va ya eka
tindhawu ta le kule.

Ndzi kota ku rhwala tinhundzu ti ya enhlalukweni.

Hi mina xikepe xo rhwala nhundzu.

Ndzi rhwala nhundzu na switirhisiwa ku suka eka ndhawu yin'wana ku ya eka yin'wana.

Ndzi kota ku rhwala nhundzu ya swixavisiwa swo tala swiya ematikweni mambe.

Hi mina xikepe xo phasa tihlampfi.

Ndzi na tinete na swinjovo.

Ndzi kota ku pfuna vaphasi va tihlampfi ku va va
phasa tihlampfi hi ku olova.

Ndzi kota ku khoma tihlampfi endzeni.

Hi mina xikepe xo rhwala nhundzu na vanhu.

Ndzi famba ematini.

Ndzi kota ku rhwala vakhandziyi na nhundzu.

Ndzi kota ku rhwala mimovha, titiraka na swifuwo.

Hi mina xihahampfhuka.

Ndzi haha exibakabakeni, ehenhla ka mapapa.

Ndzi hahaha vanhu va ya eka tindhawu to
hambanahambana.

Ndzi rhwala na switirhisawa swi ya eka tindhawu ta le
kule.

Hi mina xihahampfhukaphatsa.

Ndzi haha exibakabakeni.

Ndzi kota ku pfuna vanhu hi nkarhi wa xihatla.

Ndzi kota ku yima eka ndhawu yintsongo yo yima eka yona.

Readers

Ntlawa wa 1-2

- Xilamulana xa kahle
- A ku na mati
- Pfumi na Bobo
- Vuxa wa swikota ku basisa
- Switwari
- Vaboti vo pfuna
- Nyoka exivaleni!
- Xana xi nga haha?
- Dyambu na mpfula!
- Vun-we na Vutivi
- Misisi yikulu
- Ndzialama wa hlamala!
- Tatana u ta vuya rini?
- Chuchekani na pume
- A hi hlajiseni mati
- Jazi ro hundzuriwa
- Va le purasini
- Ndavi u lava ku penda
- Ndzilo!
- Vutshila wa gingirika!

Ntlawa wa 3

- Vanghana eka maxelo hinkwawo!
- Vanhwanyana na mbuti
- A ndzi tsakeli matsavu!
- Va na na vukheta, Khatisa
- Khavisani u vavisekile
- Tintangu tintshwa ta Kwetsimani
- Tsakeriwa loyi a tsakeke!
- Mukapu wo nandziha
- Mati hinkwako!
- Xibelani xa Kulani
- Rhoko yo saseka
- N'wamapurasi Endlani na minkawu
- Nkwangulatilo wa Nhlangano
- Moli na tikhirkete
- Vukahle u khoma khamba!
- Masingita ya timbewu
- Vuvalbyi bya tinguluve
- Maqhingga ya Monyai
- Ku navela ka Rifumo ku humeleta
- Mandza ya Mbimbhi yo kayivela
- Ku dyondza hi ta machela
- Ku pfuna kokwana va hola
- Miehleketo ya Ntiyiso ya kahle
- Maendlelo ya VaVhenda
- Mangalani na Xalati
- Ku ringa swakudya swa Xivhenda
- Muhluri u kota ku hlaya nkarhi
- Mutlangi wa le henhla
- Ximilana xo horisa
- Bolo leyi nga lahleka
- Riendzo ro ya entangen i wa swiharhi

Ntlawa wa 4-5

- Ngwenya ya makwanga
- Xingwavila xa nsuku
- Tinyiko
- Lulama u tshama na rihanyo lerinene!
- Soweto
- Tinyoxi
- Xana i xihatla xa yini, Dzuniso?
- Hitekani u twa ku vava ekhwirini
- Tinxaka ta vutleketli
- Ku rihiseta ka tinkuzi
- Nhwanyana wo tlhariha
- Swi kulu eka mina!
- Masungulo mantshwa
- Vafana vo tlhariha
- Muphasi wa tihlampfi
- Nkelunkelu
- Mukhuhlwana
- Nghozi exirhapeni xa Kokwana
- N'warikolwani, wa nhnenha!
- Ntanghu yo Saseka
- Norho wa Rilaveta

Ulwazi Lwethu i phurojeke leyi nga simekiwa na ku nyikiwa mpfuno wa swa timali hi Zenex Foundation ku va yi hluvukisa nonganoko wa matsalwa ya ku hlaya na switirhisiwa swa nseketelo wa vadyondzisi leswi swi nga olova hi ku tirhisa tindzimi ta Iaha Afrika. Phurojeke leyi yi kongomisiwile eka ku dyondzisa na ku seketela vadyondzi eka Dyondzo ya Masungulo ku va va hluvukisa tindzimi ta bona ta le kaya ta ku hlaya na ku twisia. Matsalwa yo hlaya ya tsariwile ro sungula hi tindzimi ta kaye ta Afrika hi ku tirhisana na Molteno Institute for Language and Literacies, Nelson Mandela Institute for Education and Rural Development, Room to Read South Africa, na Saide. Switirhisiwa hinkwaswo swi hluvukisiwa tanihi “Switirhisiwa swa Dyondzo leswi nga Pfuleka” kumbe “Open Education resources” (OER).

Please visit our website to download the full copy of this reader:
ulwazilwethu.org.za

Creative Commons Attribution-
NonCommercial-NoDerivatives
(CC BY-NC-ND) 4.0
International Licence

Disclaimer: You are free to download and share this work as long as you attribute Zenex Foundation, but you may not change this work in any way or use it commercially.

